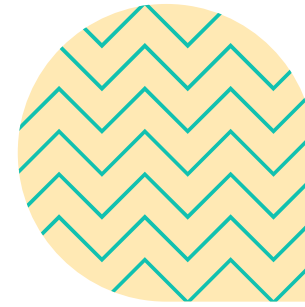
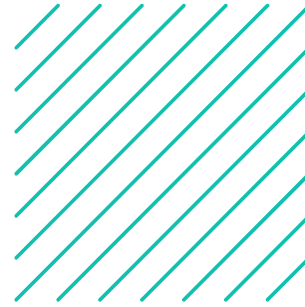

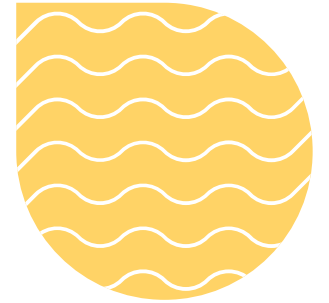
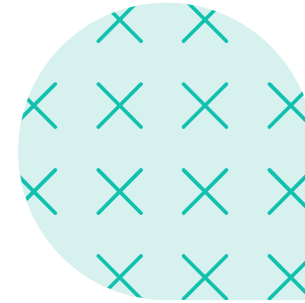

Arbeidstilsynet

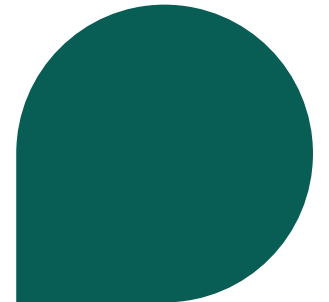

HMS-konferansen i Trondheim:

Slik er arbeidslivet vårt - og dette prioriterer Arbeidstilsynet i 2026

Ingvill Kvernmo, direktør

Sammen for et godt arbejdsliv

Det norske arbeidslivet

Vi har i all hovedsak et godt og trygt arbeidsliv. Men; særlig tre hovedutfordringer peker seg ut:

- **Ulykker:**
  - I fjor mistet 30 personer livet i det landbaserte arbeidslivet, et av de høyeste antall de siste ti årene. Av disse døde to ansatte på jobb i bygg og anlegg.
- **Sykdom og sykefravær:**
  - Kunnskapsgrunnlag viser at de største utfordringene i dag ikke bare handler om ulykker, men om sykdom.
  - De aller fleste som faller ut av arbeidslivet gjør det pga. arbeidsrelaterte helseplager som utvikler seg gradvis over tid; muskel- og skjelettplager, psykiske belastninger og eksponering for helseskadelige og kreftfremkallende kjemikalier.
- **Useriøsitet og arbeidslivskriminalitet:**
  - Useriøsitet og det internasjonale trusselbildet påvirker også arbeidslivet. Det er alvorlig for den enkelte arbeidstaker og kan føre til konkurransevridning.

Utfordring

Til tross for at de fleste ulykker og arbeidsrelaterte sykdommer kan forebygges, skjer de.

- Stort forbedringspotensial:
  - Jevnlige kartlegginger og risikovurderinger, med nødvendige tiltak, er det viktigste arbeidsgivere gjør for å forebygge sykdom og skader. Her er det et stort forbedringspotensial i norske virksomheter.
- Hva kreves?
  - Å lykkes med dette krever tydelig myndighetsutøvelse, partssamarbeid og et arbeidsliv som tar ansvar.

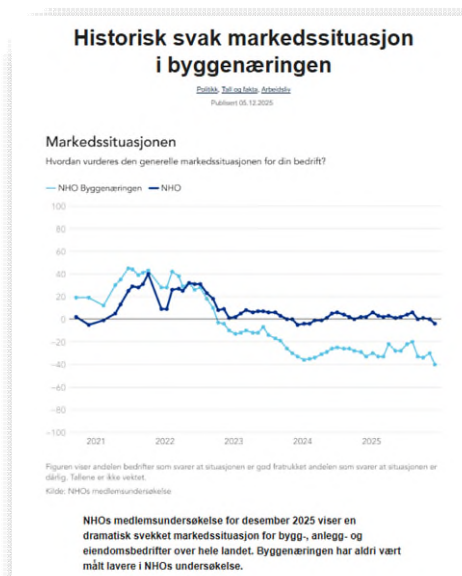

Bygg- og anlegg

2024 – 2025:

- 5 537 forebyggende tilsyn, med brudd i 71 % av tilfellene og reaksjonsprosent på 64 %.
- 2023 tilsyn rettet mot useriøsitet, med brudd i 60 % og reaksjonsprosent på 54 %.
- 939 tilsyn rettet mot a-krim, med brudd i 55 % og reaksjonsprosent på 48 %.
- Det samlede sykefraværet for næringen varierer rundt 6–8 % gjennom perioden.

- Bygg og anlegg er næringen Arbeidstilsynet gjør flest tilsyn i.
- Næringen er konjunkturfølsom og befinner seg for tiden i en nedgangsperiode.

NHO Byggenæringen

Byggeindustrien

Les Byggeindustrien 3. desember | Logg inn | Søk | Meny

Byggeindustrien

KOMMENTAR

Arve Brekkhus

Det vil bli en tøff start – ny storkonkurs i næringen

2025 ble avsluttet med flere konkurser i virksomheter av en betydelig størrelse innen byggenæringen, og det nye året starter med en ny storkonkurs. Og selv med noen lyspunkter, er det lite som tyder på en lett vår for selskapene innen denne sektoren.

Bygg.no

Bygg og anlegg: Lavere konkursnivå, men utfordringer består

Bygg- og anleggsbransjen er også i 2025 den største enkeltsektoren i konkurstatistikken. I løpet av året gikk 918 virksomheter innen bygg og anlegg konkurs. Det er en nedgang på 15 prosent, fra 1074 bygg-konkurser i 2024, og bransjen står fortsatt for den største andelen av det samlede konkursomfanget.

– Markedet er fortsatt krevende, med lav ordreinngang og presset likviditet som preger mange aktører, særlig innen boligbygging der prosjekter utsettes eller nedskaleres. Konkurransen om færre oppdrag presser marginene, og signalene fra bransjen tilsier at 2026 kan bli et nytt utfordrende år dersom aktiviteten ikke tar seg opp. En rentelettelse kan gi drahjelp, men effekten vil komme med et visst etterlep, sier Jensen.

Fair Group/NTB

Prioriteringer rettet mot bygg og anlegg i 2026

Arbeidsgivere og byggherrer forebygger ulykker i prosjektene sine

Hvorfor?

- Vår erfaring viser mange og gjentakende brudd på sikkerhet på byggeplassene som kan gi alvorlig skade eller dødsfall. Ved å rette fokus mot entreprenører og byggherrer sitt ansvar ønsker vi å oppnå en sikrere arbeidshverdag for arbeidstaker, underentreprenør og for bransjen som helhet.

Dette ønsker vi å oppnå

- At færre arbeidstakere i bygg og anlegg blir skadet eller dør på jobb. Økt kunnskap om risiko og forebyggende tiltak vil gi bedre systematisk sikkerhetsstyring på arbeidsplassene. Entreprenører og byggherrer har et særlig ansvar og kan stille krav og følge opp.

Slik planlegger Arbeidstilsynet å jobbe

- Samarbeid med bransjen og partene om å øke kunnskap om forebygging av ulykker.
- Veiledning.
- Gjennomføre tilsyn for å kontrollere systematisk sikkerhetsstyring og etterlevelse.

Arbeidsgivere og byggherrer beskytter arbeidstakerne mot eksponering for steinstøv

Hvorfor?

- Erfaring fra 2025 viser lav kunnskap om eksponering for kvartsstøv og at arbeidstakere i liten grad blir beskyttet. Eksponering for steinstøv er kreftfremkallende. Det er viktig at byggherrer og arbeidsgivere forstår faren arbeidstakerne utsettes for og prioriterer beskyttende tiltak.

Dette ønsker vi å oppnå

- At færre arbeidstakere blir syke eller dør på grunn av kvartseksponering. Økt kunnskap om risiko og forebyggende tiltak vil gi bedre systematisk forebygging på arbeids- og anleggsplassene. Arbeidsgivere gir arbeidstakere nødvendig opplæring og sørger for at nødvendig verneutstyr blir brukt.

Slik planlegger Arbeidstilsynet å jobbe

- Gjøre det enklere for byggherrer og virksomheter å forstå risikoen og hvilke krav som stilles. Oppdatere veiledningen slik at byggherrer og arbeidsgivere får økt kunnskap om kvarts, hvordan de forebygge, og at arbeidstakere vet hvordan de unngår eksponering.
- Fortsatt samarbeid med bransjeprogram bygg og anlegg.
- Gjennomføre tilsyn for å sikre nødvendig forebygging og beskyttelse av arbeidstakere.

Avdekke ulovlig innleie

Hvorfor?

- Å avdekke ulovlig innleie er viktig for å sikre seriøse og anstendige arbeidsvilkår, og for å sikre rettferdige konkurransevilkår i arbeidslivet.

Dette ønsker vi å oppnå

- At arbeidstakere som blir leid inn har seriøse arbeidsvilkår, og at virksomheter som leier inn arbeidskraft, leier inn fra godkjente bemanningsforetak og sørger for seriøse og anstendige arbeidsvilkår.

Slik planlegger Arbeidstilsynet å jobbe

- Gi enkel og lett tilgjengelig veiledning som vil hjelpe virksomheter, bemanningsforetak og arbeidstakere med å forstå kravene og hvordan de kan etterleve dem.
- Gjennomføre tilsyn.
- Samarbeid med andre myndigheter og ha jevnlige møter med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene.

Sentrale trusselaktører får sin kapasitet og intensjon betydelig redusert

Hvorfor?

- Arbeidslivskriminalitet er et betydelig samfunnsproblem, og kriminaliteten tar stadig nye former. Kriminelle aktører i arbeidslivet undergraver den norske arbeidslivsmodellen, bidrar til usunn konkurransevridning og utnytter utsatte arbeidstakere.

Dette ønsker vi å oppnå

- Vi vil redusere handlingsrommet til kriminelle aktører i arbeidslivet, legge til rette for rettferdige konkurransevilkår og sikre at sårbare og utsatte arbeidstakere har gode og sikre arbeidsforhold og anstendige lønns- og arbeidsvilkår.

Slik planlegger Arbeidstilsynet å jobbe

- Gjennom a-krimssamarbeidet vil vi gjennomføre kontroll og annen utadrettet operativ virksomhet basert på kunnskap om trusselaktører og fenomener.
- Vi vil ta i bruk våre nye virkemidler i alvorlige saker.
- Samarbeide med partene gjennom relevante bransjeprogram og fora lokalt og nasjonalt.

Langsiktig arbeid for å holde folk friske

En god dialog med bransjen er viktig

Viktig dialogarena

- Gjenopptatt årlige dialogmøter med sentrale parter i B&A
- Styremedlem i Samarbeid for sikkerhet i bygg og anlegg (SfS BA)
- Bransjesamarbeid knyttet til ordningen med sertifiserte opplæringsvirksomheter og sakkyndig kontroll
- Møter med enkeltorganisasjoner, eks. knyttet til spesielle tema
- Lokale møter, eks. med lokale byggmesterlaug
- Noen møter med store virksomheter (f.eks. med mange underenheter)
- Unntaksvis møter med enkeltvirksomheter, f. eks. i krevende tilsynssaker

Byggeindustrien bygg.no Les Byggeindustrien (E-blad) Logg inn Søk Meny

ANNONSE

Energieffektiv fjernvarme til flermannsboliger

WAVIN An Oslo business

Ønsker du å heve kompetansen? Ta neste steg. Søk nå

STILLAS GEFROST Linde Kran - Transport nordic door BACKE METRORSTAV Metallrekkje AS SSAB

Arbeidstilsynet ønsker å gjøre markedet oppmerksomme på at mange av stigene som selges via store, internasjonale nettbutikker ikke tilfredsstiller kravene i standarden NS-EN 131-6 for teleskopstiger. Illustrasjonsfoto: Berit Keilen / NTB

Fire av fem teleskopstiger sviktet i britisk test

En britisk markeds kontroll av teleskopstiger avdekket alvorlige mangler ved flertallet av stigene som ble kjøpt fra internasjonale nettbutikker. Nå ber Arbeidstilsynet norske forbrukere og virksomheter om å være obs.

Ingvill Halvør
BYGGEINDUSTRIEN

PUBLISERT 24.02.2026 - 13:34 SIST OPPDATERT 24.02.2026 - 14:30

Takk for oppmerksomheten!

Sammen
for et godt
arbeidsliv